

MB104 – 9. demonstrováná cvičení

Pravděpodobnost a střípek ze statistiky

Masarykova univerzita
Fakulta informatiky

30.4. 2007

- 1 Řešení písemky
- 2 Řešení domácích úloh z minulého týdne
- 3 Návodné úlohy

Příklad 1. V lineárním $(6, 3)$ -kódu nad $\mathbb{Z}_2$ zadaném maticí

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

byla přijata zpráva 110100. Dekódujte ji (tj. nalezněte odesílanou zprávu) za předpokladu, že při přenosu došlo k nejmenšímu možnému počtu chyb.

Příklad 1. V lineárním $(6, 3)$ -kódu nad $\mathbb{Z}_2$ zadaném maticí

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{pmatrix}$$

byla přijata zpráva 110100. Dekódujte ji (tj. nalezněte odesílanou zprávu) za předpokladu, že při přenosu došlo k nejmenšímu možnému počtu chyb.

Řešení. 101

Příklad 2. Stanovte hodnotu parametru $a \in \mathbb{R}$ tak, aby funkce

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{pro } x \leq 0 \\ ax^2 & \text{pro } 0 < x < 2 \\ 0 & \text{pro } x \geq 2 \end{cases}$$

zadávala hustotu pravděpodobnosti náhodné veličiny X a spočtěte její střední hodnotu.

Řešení.

□

Příklad 3. Necht' náhodné veličiny U , V mají diskrétní rozdělení určené následující tabulkou (U může nabývat hodnot 1, 2, veličina V potom hodnot 1, 2 a 3):

	V		
U	1	2	3
1	0,1	0,2	0,2
2	0,2	0,1	0,2

Najděte marginální rozdělení obou náhodných veličin, jejich střední hodnoty, rozptyly a korelační koeficient.

- 1 Řešení písemky
- 2 Řešení domácích úloh z minulého týdne
- 3 Návodné úlohy

Příklad 1. *V lese, jehož hranice tvoří na mapě pravidelný šestiúhelník se ztratilo dítě. Předpokládejme, že pravděpodobnost toho, že dítě je v určité části lesa, je úměrná pouze velikosti této části, nikoliv jejímu umístění.*

- *Jaké je rozdělení pravděpodobnosti vzdálenosti dítěte od zvolené strany (přímky) lesa*
- *Jaké je rozdělení pravděpodobnosti vzdálenosti dítěte od nejbližší strany lesa*

Řešení. Necht' a je strana šestiúhelníka. Pak rozdělení pravděpodobnosti je

$$f(x) = \begin{cases} 0 & \text{pro } x \leq 0 \\ \frac{4}{9a^2}x + \frac{2}{3\sqrt{3}a} & \text{pro } 0 < x \leq \frac{1}{2}\sqrt{3}a \\ -\frac{4}{9a^2}x + \frac{2}{\sqrt{3}a} & \text{pro } \frac{1}{2}\sqrt{3}a \leq x \leq \sqrt{3}a \\ 0 & \text{pro } x > \sqrt{3}a \end{cases},$$

pro část a . Část b byla spočítána na demo cvičení jako část a stejného příkladu pro trojúhelník. □

Příklad 2. *Tři dorostenci kopou po jednom pokutovém kopu. První bude úspěšný s pravděpodobností 0,8, druhý s pravděpodobností 0,7 a třetí s pravděpodobností 0,9. Určete rozdělení pravděpodobnosti celkového počtu vstřelených branek a jeho střední hodnotu.*

Příklad 2. *Tři dorostenci kopou po jednom pokutovém kopu. První bude úspěšný s pravděpodobností 0,8, druhý s pravděpodobností 0,7 a třetí s pravděpodobností 0,9. Určete rozdělení pravděpodobnosti celkového počtu vstřelených branek a jeho střední hodnotu.*

Řešení. To je snad zřejmé. □

Příklad 3. *Nechť náhodné veličiny U , V mají diskrétní rozdělení určené následující tabulkou (U může nabývat hodnot 1, 2, veličina V potom hodnot 1, 2 a 3):*

	V		
U	1	2	3
1	0,1	0,2	0,3
2	0,2	0,1	0,1

Najděte marginální rozdělení obou náhodných veličin, jejich střední hodnoty, rozptyly a korelační koeficient.

Příklad 3. Necht' náhodné veličiny U , V mají diskrétní rozdělení určené následující tabulkou (U může nabývat hodnot 1, 2, veličina V potom hodnot 1, 2 a 3):

	V		
U	1	2	3
1	0,1	0,2	0,3
2	0,2	0,1	0,1

Najděte marginální rozdělení obou náhodných veličin, jejich střední hodnoty, rozptyly a korelační koeficient.

Řešení. $EU = 1 \cdot 0,6 + 2 \cdot 0,4 = 1,4$, $EU^2 = 0,4 + 4 \cdot 0,6 = 2,8$
 $EV = 0,4 + 0,6 + 1,2 = 2,1$, $EV^2 = 0,3 + 1,2 + 3,6 = 5,1$,
 $E(UV) = 2,8$, $\text{var}(U) = 2,8 - 1,4^2 = 2,8 - 1,96 = 0,84$,
 $\text{var}(V) = 5,1 - 4,41 = 0,69$,
 $\text{cov}(UV) = 2,8 - 1,4 \cdot 2,1 = -0,14$, $\rho_{U,V} = \frac{-0,14}{\sqrt{0,84 \cdot 0,69}}$. □

Příklad 1. *Pro náhodnou veličinu s hustotou*

$$f(x) = \begin{cases} 3x^2 & \text{pro } 0 \leq x \leq 1 \\ 0 & \text{jinak} \end{cases}$$

najděte distribuční funkci a pravděpodobnost $P[1/3 < x < 2/3]$.

Řešení.

□

Příklad 2. *V loterii je m_i výher s hodnotou q_i , $i = 1, \dots, k$. Má být vydáno N losů. Určete cenu losu tak, aby střední hodnota výhry na jeden los byla rovna polovině jeho ceny.*

Řešení.

Příklad 3. *Dvojice součástek má dobu života popsánu sdruženou hustotou*

$$f_{X,Y}(x,y) = \begin{cases} \frac{1}{2}e^{-x-\frac{y}{2}} & \text{pro } x > 0, y > 0, \\ 0 & \text{jinak.} \end{cases}$$

Určete pravděpodobnost toho, že druhá součáстка přežije první.

Příklad 3. *Dvojice součástek má dobu života popsánu sdruženou hustotou*

$$f_{X,Y}(x,y) = \begin{cases} \frac{1}{2}e^{-x-\frac{y}{2}} & \text{pro } x > 0, y > 0, \\ 0 & \text{jinak.} \end{cases}$$

Určete pravděpodobnost toho, že druhá součáстка přežije první.

Řešení.

$$\frac{1}{2} \int_{-\infty}^{\infty} \int_x^{\infty} e^{-x-\frac{y}{2}} dy dx = \frac{2}{3}$$

□

- 1 Řešení písemky
- 2 Řešení domácích úloh z minulého týdne
- 3 Návodné úlohy**

Agentura pro výzkum veřejného mínění pořádá průzkum volebních preferencí pěti vybraných politických stran. Kolik náhodně vybraných respondentů se musí výzkumu zúčastnit, aby byly s pravděpodobností 0,95 výsledky průzkumu v rozmezí $\pm 2\%$ od skutečných preferencí?

Kritické hodnoty normovaného normálního rozdělení $N(0, 1)$

α	0,5	0,10	0,05	0,025	0,01	0,005	0,001
$z(\alpha)$	0	1,282	1,645	1,960	2,326	2,576	3,090